

Géfin Gyula

(1889-1973)

Katolikus pap, Szombathely és a szombathelyi egyházmegye történetének jeles kutatója volt. Elemi iskoláit a kiscelli r. k. iskolában végezte, majd *tanulmányait a Premontrei gimnáziumban folytatta* 1898-1906 között. Iskolatársai voltak többek között Pável Ágoston, aki két évvel felette, és Pehm Józsefet (a későbbi Mindszenty bíborost), aki négy évvel alatta járt. Mindkettejükkel szoros barátságot ápolt. Az érettségét követően a szombathelyi teológiai főiskolára iratkozott be, ám egy év után István Vilmos püspök 1907-ben az innsbrucki egyetemre küldte ahol 1912-ben szentelték pappá. Első állomáshelye Királyfalva, ahol káplán lett, majd hittanár a zalaegerszegi főgimnáziumban. 1914 novemberében kitüntetéssel doktorált az innsbrucki egyetemen. 1917-től Mikes János püspök a szeminárium dogmatika tanárának nevezte ki, ahol 1925-ig a filozófiát tanította és egyúttal a püspöki levéltárosi és szertartói hivatalt is ellátta.

Tudományos tevékenysége 1927-ben kezdődött, amikor a Herzan-gyűjtemény, a püspöki és szemináriumi könyvtár igazgatásával bízta meg őt Mikes püspök. A Vasvármegyei Múzeum évkönyvében számos cikket publikált az egyházmegye művészeti értékeiről. Rendezte és kutatta a Püspöki Levéltárat. Első nagyobb műve az egyházmegye története, amelynek első kötete 1929-ben jelent meg. 1930-tól a frissen felállított Szent Márton kölcsönkönyvtár igazgatását is ellátta. 1931-32-ben egyháztörténeti kutatásokra állami ösztöndíjat kapott. 1932 februárjában pápai kamarás lett. Hazatérve meghatározó alakja lett Szombathely kulturális életének. Pável Ágostonnal együtt folyóiratot alapítottak és szerkesztettek Vasi Szemle, majd Dunántúli Szemle címen. Levéltári kutatómunkájának eredményeként 1935-ben megjelent könyve, a szombathelyi egyházmegye papságának történelmi névtára. Tudományos és irodalmi munkásságának elismeréseként a Pázmány Péter Tudományegyetem hittudományi kara 1935-ben a „Doctor Collegiatus” címmel tüntette ki. Nagy szerepe volt a szombathelyi Faludi Ferenc Irodalmi Társaság létrehozásában. 1938-43-ig Járdányi Paulovics Istvánnal feltárták a Romkertet és publikálták az ott talált római és középkori leleteket. A tudós világ is felfigyelt tevékenységére, 1941. december 9-én a Berliini Akadémia Régészeti Társulata levelező tagjává választotta. 1943-ban a Püspökvár Sala Terrena-jában létrehozta az Egyházművészeti Múzeumot, megindította az Acta Savariensia-t, megírta A Szombathelyi Székesegyház című hiánypótló munkáját.

1944-ben kanonok, 1946-ban pecöli apát, 1947-ben a Szent István Társulat Akadémiájának tagja lett. 1952-ig maradhatott a szeminárium rektora, amikor betiltották annak működését. Mivel 1956-ban előadást tartott a „Szabad Szombathely” rádióban és november 1-jén püspöki helynökké is kinevezték, 1956 után felkerült a nyugdíjazandó papok listájára. Tudományos működése ezekben az időkben az összegyűjtött anyag rendszerezésére korlátozódott. Az 1950-60-as években nem publikálhatott, de a barokk várossal kapcsolatos hatalmas tudását méltányolva őt kérték fel Szombathely műemléki monográfiájának megírására. A hatóságok történelemhamisítással vádolták, ezért a könyv árusítását betiltották. A már idős Géfin az igazságtalan támadások hatására végleg visszavonult. 1968-ban nagypréposti címmel ismerték el egyháztörténeti tudományos munkásságát. 1972. július 26-án mutatta be gyémántmiséjét a szombathelyi székesegyházban. Élete végéig folytatta tudományos munkásságát. 1989 óta a szeminárium falán elhelyezett emléktáblája őrzi emlékét.

Irodalom:

Dobri Mária: Géfin Gyula (1889-1973). In. Szombathelyi tudós tanárok 3. Szerk.: Köbölkúti Katalin. Szombathely, 2006. 121-137.